

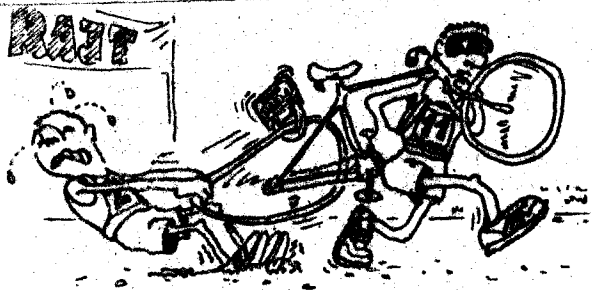
BICIKLI-PIROS LÁMPÁVAL

Vasárnap délután érkeztünk Amszterdamba, s miután megszálltunk egy Youth Hostelt, néhányan gyorsan elmentünk a Van Gogh Múzeumba. Azért ilyen sietve, mert a vasárnapi múzeumlátogatás ingyenes. Más napokon 8-10 guldent is elkérnek a nézelődésért (1 gulden kb. 21 Ft).

Zárás után "ismerkedő" sétára indultunk a városközpont, a Dóm tér felé.

S amit már vidéken is tapasztaltunk, itt fokozottan szembeűnő volt: a hollandok nélkülözhetetlen járműve a bicikli. Vasárnaponként a falun élő családok együtt mennek kerekezni - s ezt veszélytelenül tehetik az országutak mentén futó kerékpárutakon. Amszterdamban azonban már nem is annyira sport, mint közlekedési eszköz a kétkerékű. S bizony erős idegzet kell a turistának, hogy elviselje a száguldó kerékpárokat. Ők nem ismernek sem piros lámpát, sem embert. Még gyalogosan is ajánlatos óvakodni a körültekintés nélküli, hirtelen irányváltástól, mert minden pillanatban kicentizhet bennünket egy biciklis.

Akármiilyen furcsa is, de itt a kerékpártulajdonosok is komoly parkolási gondokkal küdenek. Nem mindegy, hogy hol, s mihez láncolják a járgányt. Ha óvatlanul egy csatorna-híd végén hagyják a gépet, könnyen megesák, hogy a kanyarodó gépjárművek megtaposzák, átformálják a kerekeket. Számtalan ilyen elhagyott, immár örökre odaláncolt bicikli látható városzerte. A parkolás talán még nagyobb gondja a mivel kérdése. Hatalmas lakajtokat használnak a tolvajok elriasztására.

Amszterdamban a bicikli lopás félig-meddig sport. Ezt egy ottani ismerősömtől hallottam. Egyszer az ő új gépét is meglovasították - mesélte. Keserűen járta (immár gyalogosan) az utcákat, s közben eszébe jutott egy vicc, amit korábban hallott. A vicc szerint bárhol meglátsz bicikliseket, biztos van köztük olyan, aki lopta a kerékpárját, s ha odakiáltasz, hogy "Állj meg, az az én biciklim!", a tolvaj otthagy csapat-papot, s futásnak ered.

Ismerősöm átültette a viccet a gyakorlatba. Pár percen belül megint volt biciklije.

A centrum legforgalmasabb vásárlóutcájának közepén kis tábla hívja fel a figyelmet. Madame Tussaud amszterdami múzeumára. Kisebb ugyan, mint a londoni, de ezért itt is számtalan hírességgel találkozhatunk, s nem maradhatnak el a kedves tréfák sem, mint pl. az örök teremőr, akit kezdetben igazának hiszünk. Az már valamivel kellemetlenebb helyzet, mikor valaki egy éppen döbbenet és mozdulatlanul álló másik látogatót hisz viaszfigurának, s jól körbenézegeti. Visszont igen érdekes kiállítási tárgynak lenni. Csak be kell állni egy kanyarba - szemrebbenés nélkül. S nem szabad elnevetni magunkat, ha idegenek mustrálgatnak. Én nem bírtam sokáig a komolyságot...

Ugyancsak vidám programnak bizonyult az egyik legnagyobb holland cég, a Heineken sörgyárának meglátogatása. Az ipari részek: serfőzde, pasztőröző, csomagoló megtekintése után természetesen (?) amolyan fogadás-félin vendégelték meg bennünket, s más turistacsoportokat is, mondhatni, korlátlanul. Külön kedveskedés volt részükről, hogy annak, aki útlevelel igazolta, hogy aznap van a születésnapja, egy igazi Heineken porcelán kriglit adtak ajándékba. Nekem történetesen névnapom volt, s nem volt szükség hosszas rábeszélésre, csupán egy magyar névnapotára, hogy boldog tulajdonos lehessenek.

Ugyancsak e város színfoltja a bolhepiac, az amolyan holland Ecséri. Saját bevallás sze-

rint az árusoknak nagyon jó üzlet. Az óvatos vevőknek szintúgy.

Amszterdam varázsát többek között a csatornák, s az ezek mentén épített jellegzetes keskeny, magas és mélyen hátranyúló házak adják. Egy ilyen háznak emeleti, szűk és elsötétített szobáiban bújtak meg Anna Frankék is.

A házak keskeny mivoltára az ad magyarázatot, hogy évszázadokkal ezelőtt, mikor a portékát még hajón hozták, a kereskedők a csatorna, mint fő útvonal mentén építkezőket az után adóztatták meg, hogy a ház milyen hosszú partszakaszt foglal el. Így aztán inkább föl és hátrafelé terjeszkedtek. (Ezek a házak egyébként nem csak Amszterdamra jellemzőek, hanem általában a tengerközeli városokra.)

A Dóm térről - ahol a Királyi Palota és a Koronázási templom is áll -, szóval a térről a vásárlónegyeddal ellentétes irányba indulva egyre sűrűbben találkozik az ember hasist vagy kokaint kínáló kábítószokkal. Errefelé megszokott látvány az is, ha valakit bilincsen vezetnek el. De azért nem nappal látványos igazán ez a környék.

Esti szürkületkor kigyulladnak a kapuk fölött a piros lámpák. A prostitúció ha nem is „államilag támogatott”, de mindenképpen legális tevékenység.

Minden lánynak különbejáratúlekrésze van, s az ajtó melletti kirakatablak mögötti kellei magát, prédára várva. Hogy megy a bolt, er-

ről a behúzott függöny tanúskodik. Van persze, akinek nem csak egy szobája van, s a kirakat marad üresen. Egyik ilyen ablakban láttam egy számlát. Szerintem magáért beszélt:

75
75
150

Ezt egybevetve más országokból ismert tarifákkal, megkockáztatható, hogy nem drága. (Legfeljebb megkockáztatni drága mulatság is lehet.)

Nem csupán az én véleményem: a kínálat kívánnivalót hagy maga után.

A piroslámpás negyed mindazonáltal egy kicsit nyomasztólag hat minden egészséges felfogású emberre. Megalázó, ahogy az igazán érdeklődők mustrálják a lányokat, s aztán egyezkedni kezdenek vele. S nem kevésbé furcsa látvány, mikor egy-egy kedves páciens távozik. Főleg a 60-as férfiak hagyják el pánikszerűen a helyszínt.

Mi másnap hagytuk el - Amszterdamot. Utrechtben, egy szintén csatornák köze épült, nagyon otthonos, kellemes városkában töltöttünk még két napot, s adtunk egy koncertet is.

Utrechtből Bruges-be (Belgium) mentünk, s a hosszú (Frankfurtban végződő) éjszakai buszozás előtti fél napunkat arra fordíthattuk, hogy ebbe, a szó szerint mesébe illő városkában barangoljunk.

Ez volt utolsó élményünk Német-Alföldön, de sajnos Bruges-ről mesélni nem lehet - látni kell.

++

anekdota

Az elektromos hajszűrőves hajtúruga eltört. Ez feleségem számára legalább olyan tragédia volt, mintha egy F-1-es menő autója vezető pozícióban durrdéfektet kap (lásd: N. Mansell, Adelaideban, az utolsó futamon). De jöttem (volna), mint gondos férj, aki beszerzi ezt a hihetetlenül bonyolult alkatrészt. A fülem már sajgott a telefon nyomásától, RAVILL, KERAVILL, RAMOVILL, GELKA: sehol rugó. Végső menedék: rugókészítő kisiparos. Három van a telefonkönyvben. Kettő nem vette fel a telefont (biztos külső munkán volt), a harmadik igen.

És ő szólt: „Uram, nekem egy óra rezsiben 147 Ft, nem pepecselek ilyesmivel! Jöjjön be, adok ingyen rugóhuzalt, aztán hajlítson, ha tud...” Bementem, adott. Ingyen. Májig sem tudom, tudok-e rugót hajlítani. (satum és fogóm van, de kézügyességem?!). Mert bekövetkezett a csoda: egy KERAVILL-ban mégis volt rugó: 15,30Ft darabonként. Hazavittem. Kiderült, hogy nem illeszhető a helyére simán, mert a törött rugó cseh-szlovák hajszűrővashoz való volt, s kapott magyarhoz. De legalább szétnyomta a szűrővas műanyag házát. Feladtam. Vettem egy új készületet. Magyar. Mert ugye: „magyar fejhez magyar hajszűrővasat”... Mellesleg: a magyar ugyanolyan teljesítmény mellett fele annyiba kerül. Happy end!!! (És még a rugóhuzal is megvan, meg a tartalék rugó...)

-Gyík-

MÉRLEG

Most már bevallhatom, nagy félelmeim voltak. Ma, (a társadalmi-gazdasági helyzet, a passzivitás... etcetera) talán a legnehezebb, legrizikósebb dolgok közé tartozik egy klub beindítása. Ezt tudva, ennek ellenére vágunk bele a klubalapításba. Bízunk benne, hogy igény van egy ilyen (leülők, beszélgetek, társastánc tanulás, hangulatos helyiség, gyertyafény, büfé), nem az átlagos, kommersz, hanem meglepetésekkel (pl. palacsinta, hortobágyi palacsinta, túrós szendvics, kaszinótójas, stb.), egy nagyon jó hangulatot kialakítani képes együttesel: az APOLLÓ-val, és sok-sok vendéggel: pl. Bersányi Irén, Maksa Zoltán (aki azt mondta, hogy ez a klub lesz a próbaterme, itt fogja tartani a premiereket), Becsa Ferenc, a Folt együttes (a Gyermekvárosból jöttek, nagy sikerük volt, még szeretnék majd meghívni őket), videón koncertfilmekkel, clippekkel, zenés filmekkel egy úgy-mond társaságibb, "neoklasszikus" klubra. Öt vasárnap már elmúlt, itt az ideje egy kisebb mérlegkészítésnek.

Az első mondatnál már nagyjából elárultam magam, vagyis a mérleg pozitív (ill. aktív, ha pontos akarok lenni, lásd: Számvetel jegyzet). Kialakult egy törzsközönségünk, de mindig vannak új arcok, jó a hangulat, vagyis igazunk volt, amikor úgy gondoltuk, hogy van erre igény. Persze kell még finomítani a részleteket, reklám, dekoráció, és bővíteni kell a kínálatot is. Ezeket törjük a fejünket, illetve már folyamatban van néhány dolog. Technikailag is folyamatosan tökéletesítünk, és azt hiszem, hogy egy-két héten belül túl leszünk az ilyen típusú problémákon. Ami hosszabb távú, az a klub bővítése. A közeljövőben tervezzük a Landler Színház bevonását, ahol játékszem, számítógépes játékok, teázó... és még amilyen ötlet felmerül, lenne. A távolabbi jövőről még nem érdemes beszélni, de sok mindent forgatunk a fejünkben.

Végül is azt hiszem, befejezhetem azzal, hogy a kari KISZ szervezet jól döntött, amikor felvállalta a nem kis anyagi, erkölcsi kockázatot, hogy létrehozza saját KLUBját, a KÖZLEK-LIKet. Köszönet mindazoknak, akiknek része van abban, hogy a klub létrejött és működik.

(Minden vasárnap 18⁰⁰-kor kezdünk táncoktatással (tangó, keringő, cha-cha-cha, rocki, discotánc, stb.), 19⁰⁰-tól vendégaudvész lép fel, 20⁰⁰-tól az APOLLÓ játszik, utána videón koncert vagy zenés film zárásig. (Zárás legkésőbb 23⁰⁰-kor van.))

Cím: Budapest, XI. Bartók Béla út 17. Landler Jenő Kollégium.
Megközelíthető: 47-es, 49-es, 19-es, 18-as villamossal (a Gellért téri és a Bertalan Lajos utcai megálló között), 7-es, 1-es és 86-os busszal (a Gellért téri megállótól 150 m a körtér felé).

Janó

Múltkor írtam a „Mozdonyok” c. könyvről. Már nem kapható. Talán Karácsonyra lesz újra. Szomorú, hogy ennyire nincs fogalma a könyvkiadónak a jó műszaki ismeretterjesztés vonzóerejéről! Mert szeretik a vasutat, mint technikát az emberek. Ezen még a MÁV szolgáltatási színvonalára sem tud rontani...

-Gyík-

A Magyarországi c. újság október 26-ai számában egy érdekes cikre leltünk. Itt most ezt olvashatjátok:

Totális nyelvtudás

Azt a fajta „totális nyelvtudást”, amely szinte minden szakterület szókincsére kiterjed, a legkönnyebben a nyelvországban való többévi tartózkodás során, vagy az idegen nyelven oktató iskolákban lehet megszerezni. Aki ma Magyarországon az érettségi idejére jól beszél egy idegen nyelvet, annak útja nyílegyenesen vezet az idegenforgalmi, külkereskedelmi pályákra, sajnos ritkábban a nyelvtanárra. Olyan is akad, aki fordítások vállalásával hasznosítja a nyelvtudását, több-kevesebb sikerrel. Mert a köznyelv és az a fránya műszaki nyelv bizony sokszor zavaró módon eltér egymástól, egy kifejezés magyarra fordításánál olykor csak a sokadik szó társi jelentés alkalmas például a tudományos szöveg helyes értelmezésére. Műszakiak berkeiben a „szakferdítés” elrettentő példaként szokás emlegetni azt az esetet, amikor a buzgó fordító a „redoxipotential” kifejezést „a vörös ökör nemzőképességére” magyarította.

A Művelődési Minisztérium határozatot hozott arról, hogy a következő tanévtől néhány gimnáziumban bevezetik a kétnyelvű oktatást. A cél nem szűkül le a jövődöbéli nyelvtanárok képzésére, hanem inkább az, hogy a felsőoktatásba minél nagyobb számban kerüljenek be idegen nyelvet beszélő, egyéb - társadalomtudományi, műszaki, természettudományi - pályák felé orientálódó diákok. Ezért az oroszul, angolul, németül, spanyolul, franciául vagy olaszul oktatott öt tantárgyat úgy válogatták össze, hogy a képzés során mind az irodalmi és köznyelv, mind egy széleskörű szakmai szókincs megismeretése lehetővé válik.

Mielőtt bárki vádaskodásba fogna, hogy megint azoknak kedveznek, akik szerencsés körülmények folytán már gyerekkorukban megtanulhattak egy idegen nyelvet, sietve megjegyezzük: ezt a képzési módszert nem nekik találták ki. Igaz ugyan, hogy a kétnyelvű gimnáziumokba csak sikeres felvételizés után lehet bejutni, ám ezen a vizsgán a diáknak nem a nyelv ismeretéről, hanem a matematika- és a magyartudásáról kell szót adnia. Aki külföldön élt, és máris esz-közszinten használ egy idegen nyelvet, az leg-

feljebb akkor pályázhat ilyen iskolába, ha ebből az alkalomból másik nyelvet választ.

A kétnyelvű gimnáziumokban a képzés nem négy-, hanem öt éves, az úgynevezett nulladik év felkészítő nyelvtanulással telik majd el.

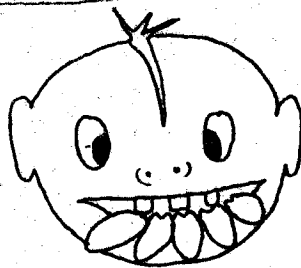
A színvonal egyik garanciája a vendégtanárok alkalmazása. Minden iskolában lesz anyanyelvi lektor, aki egyrészt segíti magyar kollégáit, másrészt maga is tanít, a magyarokkal közösen, forgószínpadszerűen. Külföldi szaktanárok oktatják majd a matematikát, a fizikát és a biológiát /ezeket a szaktárgyakat ugyanis nálunk nem szokás idegennyelven párosítani az egyetemeken/, ugyanakkor itthon képzett, szaktárgy plusz nyelvszakos tanárok tanítják a történelmet és a földrajzot.

A második-harmadik tanév után a gyerekeknek is lehetőséget teremtenek a külföldi nyelvgyakorlásra, a tervek szerint az ezzel járó költségek felét a Művelődési Minisztérium állja. Tévednek azok a gyanakvó olvasók, akik most így legyintenek: nyilvánvaló, hogy e meglehetősen költséges és különleges előnyöket nyújtó módszer alkalmazásához a főváros elit gimnáziumai kapják meg a jogosítványt és a segítséget. Minden megyei tanács pályázhatott, ám nem mindegyik „harapott rá” a lehetőségre. A jelentkezők közül három szempont közül választották ki a kísérletben résztvevőket: figyelembe vették a nyelvtanítási hagyományokat, előnyben részesítették a színvonalas, de vonzaskörzetük jellege miatt „vergődő”, tehát nehezen megtölthető gimnáziumokat.

A rostán végül is 11 város, község 15 gimnáziuma maradt fenn.

Az előkészületek javában folynak. A januári startig csak találgathatunk, mi okozza majd a nagyobb gondot a kétnyelvű oktatás bevezetőinek: a sokszoros túljelentkezés, avagy inkább a szülők húzódozása attól, hogy kollégiumba adják és négy helyett öt éven át taníttassák középiskolában a gyermekeket.

Horváth Ágnes, Magyarország,
1986. okt. 26.

A korrektor véleménye

En is mérlegeltem egy kicsit. A „Mérleg”-ben olvashatjuk, hogy a klub vezetője azt szeretné, hogy zenét hallgassunk, beszélgessünk, stb... A zenével nem is lenne baj. Hanem a beszélgetéssel. Tényleg szeretnénk beszélgetni, de ezt csak akkor tudjuk tenni, amikor az Apolló együttes szünetet tart. Sajnos túl hangosan játszanak, és így a klub éppen arra nem használható, amiért létrehozták. Az eltelt 5 hét alatt nem igaz, hogy ez a probléma nem szűrt még szemet a klub vezetőinek. Mert ha halkabb lenne a zene, és beszélgetni is lehetne, könnyen lehet, hogy még többen járnának le.

András

BNV 1986. ŐSZ

A kínai pavilonban a japánoktól átvett technológia mellett a hagyományos kínai termékek: csodás selyemszönyegek, gyönyörű zománcozott edények, kristályfinomságú porcelánok. Bárme-lyikünk megtalálhatta zsebszámológépének mását, a kínaiak licenc alapján gyártják őket. Megcsodálhattunk egy húsz tévéből álló falat, színeik semmi kívánnivalót nem hagytak maguk után. Finom hangú zene szólt, gyönyörű dalhangok, Hi-Fi minőségben. A szönyegetek megtapintani is alig mertük, ki merne erre rálépni, gondoltuk. Min-ket is magáévá tett a régi Kelet mai varázsa.

Volt ott rajtunk kívül sok más ember is. Mondhatni, tömeg volt. Két középkorú hölgy haladt el mellettünk.

„És ezek csak egy marék rizst esznek napon-tal!” - mondta egyikük, számára jóleső borsadály-lyal, milyen sikkeset is mondott ő.

És bizonyára ő van legjobban felháborodva, ha hallja, Amerikában van olyan ember, aki nem hiszi el, hogy határunkon nincs pár centi vas-tag vasfüggöny.

-és

Szegény SKÁLA!

Vásárolunk a negyhírű áruházban. Az eladó jó-szívű, ad néhány papírtálcát a kérésünkre. A pénztárosnő gyanúsán forgatja az árcédula nél-küli árut, félre teszi, aztán a blokkolás végén felkel a pénztárgép mellől. Mi fizetnénk is érte, de... Kb. negyedóra múlva jön vissza, a tálcák nélkül:

- Sajnálom, de a vásárlóknak nem adhatunk i-lyet, az áruházunknak is kevés van belőle.

A közületi blokkot már lassan fél órája töltik. Egyik lábunkról a másikra állunk, sajnálkozva vigyorgunk a mögöttünk türelmetlenkedőkre. Pró-bálnánk segíteni is a kissé rövidlátó néninek, de ő nem hagyja siettetni magát.

- Csak nyugodtan! - mondja nekünk.

Mikor végre minden tétel a számlára kerül, fel-lélegzünk. Örömmünk sajnos korsai, a végösszeg nem stimmel. A pénztári számla több, mint ami a közületin kijött. Kínos csend, majd a néni dönt, újra kell számolni!

Elkeseredésünk végső határán kibújik belőlünk a kisördög:

Tudja mit, csókolom, felajánljuk azt a 40 Ft-ot a Skálának, úgymint olyan szegények!

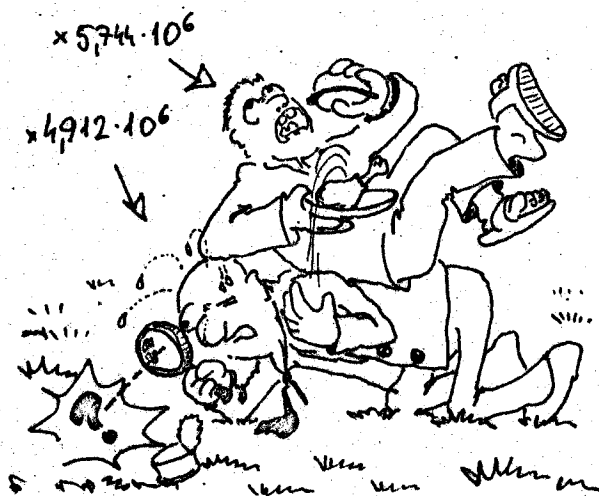
-KL-

Többféléről - röviden

Megjelent az 1985. évi Statisztikai Évkönyv és a Közlekedési Évkönyv /na valakinek nem lenne természetes: a Központi Statisztikai Hivatal kiadványai/.

Számok, kommentár nélkül: a népesség 1981 óta tartó fogyása valamelyest mérséklődött; most 10657000 fő; az 1985 évi fogyás 17414 fő volt. 4,912 millió keresőre 5,744 millió eltart-

tott jutott! A nemzeti jövedelem 1,4%-kal csökkent /!/, ugyanakkor a lakossági fogyasztás 0,7 %-kal, az összes anyagi jellegű fogyasztás 1,18 %-kal emelkedett /!!!/. A reálbér index 1,3 %-kal emelkedett. A takarékbetétállomány 244,1 milliárd Ft volt, 11,2 %-kal több, mint 84-ben.

A megtermelt nemzeti jövedelem összesen 842,3 milliárd Ft volt, az egy főre jutó nemzeti jövedelem így 79037 Ft/év; ezt 50:Ft/\$ kurzzal átszámítva 1580,7 \$/fő, év adódik /az MNB szerint 1986 november 1-én 1\$ 46,53 Ft-ot ért/. Ehhez az egy főre jutó nemzeti jövedelem adathoz annyit: a közepesen fejlett országok között is már csak kevésbé jó helyezéshöz elég...

Jelenségekről nem beszélni kell, megemlíteni őket, hanem bemutatni azokat! Sok szó esett a közvéleményt manipuláló tőkés országok-beli TV adásokról, a nagy TV társaságok gyakran káros tömeghatásairól. Végre a „Hálózat” c. Sidney Lumet film /okt. 24-én, sajnos késő este/ „testközelbe” hozta a csúcstechnológiával végrehajtott manipulálást. Megmutatta, hogy a „merész stílus”-sal hogyan lehet visszaélni, az „igazságok” kimondását kihasználni, elérkelteleníteni. Mindezt nagy művészi erővel, kemény realizmussal, amellet nagyon igalmas megjelentésben láthattuk.

Sok kérdést tisztáz a „Gyorsuló idő” sorozatban megjelent „Fejezetek a magyar szegénypolitika történetéből” c. könyv /Ferge Zsuzsa akadémikus írta/. Erénye, hogy nem hallgat a nyitott kérdésekről sem, és igen jó történeti áttekintést ad.

Szeretem a rajzfilmeket. Megnéntem a „Macskafogó”-t. Nem rossz, de nem is elég jó. Sok jó ötlet van benne, de nem áll össze az egész és kissé vontatottak az egyes képsorok. Pedig még poénja is van: nem a „szuperzsaru” győzi le a gazokat, hanem a kis ügyefogyott... A technika jó, méltó a magyar /és külföldi/ rajzfilm hagyományokhoz...

-Gyik-

buborék

A WC-ben a földön egy Népsport hever. Lábak, s köztük egy labda. Aki rúg, az biztosan talál, vagy a labdát, vagy egy lábat.

Az életben is sajnos megesik, hogy akarva-akaratlan belerúgunk valakibe. Néha a legjobb barátba. Nagyon tud fájni az ilyen.

Több időt kellene szentelnünk arra, hogy meggyarazatot keressünk tetteinkre és, hogy elmondjuk azt.

Toti

Kiadja a BME és a Közlekedésmérnöki Kar KISZ szervezete

Felelős kiadó : Boros András
Felelős szerk. : Tóth János
Főszerkesztő : Illés Árpád

Készítették:

Nagy Erika, Petykó Csilla
Kelemen László,
Hócza Kálmán, Szemé

és két harmadéves tartott szóval bennünket

Korrektor : Mitya